

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Generalis Totius Sacri Ordinis Clericorum Canonicorum
Historia Tripartita**

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

L. De Congregatione S. Marci Mantuana.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

cligia salva raro Ecclesia nostra ibi et absoluendum.
item autem nostrum, & eorum hereditibus tuis patro-
natis in ipsa Ecclesia seruamus, ut tam in sua Iusti-
tia defendere te videntur: non tamen ut in ipsa quid-
quam sibi audiendi debent, nisi quod Ecclesia
confidat virum in eisdem Ecclesiis secundum sacro-
rum Canonum statuta debent, videlicet ut si quis co-
munitate eiusdem Ecclesiis faciat, utrūque in
sacra missa etiam de concordia, &
ad locum ipsius de omni-
bie, & liberae dimicione, &
apud. Causas compunctionis
entire contumelias, legem
victus, ut eadem Ecclesia
College Ecclesie regis
cum canonicis suorum
Ecclesia posse annu-
fus S. Georgii docetam
B. Augustini regulam, &
per nos temporis annu-
tum prebyter illius subdia-
citer deputatus, nra
Ecclesie regum, & pr
econvenit etiam pro facili
generalis concursum
misiogram saltem iace-
Ecclesie, qui pro tempore
dem Ecclesia & sibi de-
uerit, aut de Collegio
in eligendo liberam habeat
Ecclesie & Præpositi, quoniam
est fuit causam, qd
us etiam, ut eadem Ecclesia
aut Ecclesia regis, &
obeat Regularium, statu-
tum Ecclesia regis, &
aliorum patrumq[ue] d[omi]ni
Ecclesia libet aliq[ue]
regulari trahere vole-
tam ab omnibus iurisdictio-
nibus, & ab omnibus
liberum decernunt, &
a plebibus quidque uita
vindicant, aut libe-
rallium quidque cur-
na axa excepto, quod libe-
rallium librum esse comuni-
tum regi referamus, ut de
partura defensione assu-
mptetur, & non ut
am contra flatum agi
et molestatum ex iuris
in solutio[n]e cuius à p[re]pa-
fore flatum, & juri p[re]pa-
re projectum, h[ab]emus

Briante, de quo illud memoria dignum proditur,
quod resert Ioannes Philippus noster lib. 7. c. 14.
quod cum esset vir magnæ sanctitatis, & liber-
titatis erga pauperes, quodā tempore magnæ fa-
mis, & sterilitatis omnia, quæ habere poterat,
pauperibus distribuebat, unde cum quadam die
cessisset ad eum quidam rusticus pauper, & cum la-
crys procident ad pedes illius diceret, miserere
mei Dñe Praeposite, en fame morior cum filiis
meis, iustus Procuratori parum frumenti, quod so-
lum in horre pro necessario victu canonorum
seruabatur, pauperi dari, & renuentes Procurato-
re, dixit ei, Vade, spero enim in Domino, quod
triticum in horre preparatum inuenies, qui di-
cto obediens iuit, & horreum adeo plenum inuen-
it, ut præ quantitate frumenti ostium non po-
set aperiri: alios plures Praepositi insignes ha-
buit, quorum catalogum, sicut non integrum, idem
Ticinenis, & Iacobus Philippus describit.
vident autem Praepositi monasteriorum dictæ
congregationis non perpetui in suis monasteriis
stetile, sed de uno ad aliud monasterium transire
conuenisse.

Demum hæc congregatio nescio quo tempo-
re soluta est, duobus illius monasterijs nostris
Lateranensis vnit.

CAPVT QVINQVAGE- S I M V M.

De Congregatione Canonicorum Regularium D. Marci apud Mantuam.

Fuit etiam in ordine Canoni-
co Congregatio, quæ nostro
seculo exedit, quæque à pro-
prio capite S. Marci de Man-
tua vocabatur, quanquam re-
ctius nouus ordo canonicorū
ab Auguſtiniano distinxus,
quam disincta congregatio canonicorum in or-
dine D. Auguſtinii vocari poscit, ut ex diecēdis ap-
parebit. De hac Congregatione multa scribit Iosephus Mozzagruus post Auguſtinum Mam-
phridum, & Ioannem Baptiſtam Signiū, nempe
canonicos dictæ congregatio[n]is fusile de illis à D. Marco Euangelista in Alexandria, & ab Herma-
gora in Ecclesia Aq[ue]leensi institutis, & ab illis
propagatis, fusfecti canonicos ordinis S. Auguſtinii, sicut sunt, & fuerunt alij cathedrales, & mo-
naſteriales clericis (illi" verbis vtor). Tertio illorū
mentionē habita fusile ab antiquis. Quarto quod
deferebat scapular super rochetto ad modum
scapularis canonicorum regularium S. Salvatoris
de Bononia, & hoc dicere Ioannem Andream in
elementina prima de electione, & alia plura, quæ
apud illum lib. 1. fol. 36. 46. 53. 58. & lib. 3. fol. 3, &
alibi passim legi possunt, quæ illius pace volun-

R R. 2. tariē,

taris, sine fundamento, & contra veritatem summa dicta, cum rei veritas sit, dictos canonicos sub Innocentio III fuisse primitus in instituto, non autem ex illis per D. Marcum institutis propagatos. & nullam eorum mentionem apud antiquos autores profusi habitan, praefertim apud Ioannem Andrem in dicta clementina prima de electione, sed nec etiam alibi, quantum in omnibus eius libris maximo labore lustratis, videre potui, sed nec etiam in toto corpore iuris Pontificij, nisi semel in quadam additione ad glossam in capitulo de electione in §.

Vera itaque dicta congregationis, sive ordinis institutio, & fundatio ex authenticis scripturis in monasterio S. Marci Mantuan labore, & foliitudine R. P. D. Angeli Scarella Brivientis nostrae congregations canonici predicatorum, & S. Salvatoris Brixiae Abbatis, dum efficit a sacris confessionibus canonifarum B. Virginis Annuntiatae apud Mantuanum, tandem post multam inquisitionem inuenitus, & ad me transmissis, hac est: Anno Domini millesimo centesimo nonagesimo quarto, sedente Ccel. fno III. Romano Pontifice, exsidente Episcopo Civitatis Mantua Henrico, Venerabilis sacerdos Albertus Spinula alias de Formigola vir pius, & religiosus habita potestate a Sede Apostolica erigendi collegium canoniconum regularium secundum ordinem D. Marci, vineam quandam ab Abbatte S. Andrea ad monasterium instituendum obtinuit, propeq; erat fasciculum de iure patrociatus quorundam nobilium ciuium Mantuanorum, S. Marie in Mentali nuncupatum, cum duobus iugerbis terra, quæ omnia pro adiuvanda Ecclesia, & canonicis ab abbate, ac dictis ciuibus sunt collatazis, etiam praedij, & redditibus ab eisdem nobilibus pro victu, & sustentatione canoniconum ibidem instituendorum attributis. quam collationem Ccel. fno III. suo diplomate anno codem emanato firmauit, quo anno ab Henrico Episcopo de more positus fuit primus lapsus legitimus Ecclesia, & monasterij S. Marci, certis legibus, & conditionibus à donatore fundi adhibitus, quarum vna extitit, ut dicta Ecclesia nulli vniuersaliter subjeceretur, aut vniiretur, sed ipsa efficeretur ordinis S. Marci nuncupata, salua tamen obedientia, & reverentia Episcopi Mantuanum, qui leges per Episcopum Mantuanum, & Sedem Apoliticam fuerint confirmatae, exinde coperitur in dicto loco boni propositi clericis sub canonica institutione congregari, ex quibus fuerit in primis venerabilis p[re]f[ectus] sacerdos Albertus, & nobilis quidam, qui fundum ad Ecclesiam, & monasterium exliriendum fuerat largitus, quibus, quod certam regulam non haberent, idem presbyter Albertus regulam scripsit, quam Innocentius III. anno 1204. b[ea]ti oblatam probavit, illisque inuolabili iter fermandam iniunxit. Quam regulam Honorius III. post Generale concilium Lateranen-

se iterum examinata, & correctam confirmavit, & feruanda mandauit. Idem etiam Gregorius IX. Honorij successor egit que habemus ex literis Gregorij IX quibus cada Regula & predicta Romanis Pontificibus examinata, & probata iterum confirmatur. Exemplum literarum

Gregorius Episcopus seruus servorum Dei dicitur sibi
I. Prioribus, & collegis Ecclesiasticis ordinis s.
Marci Mantuan tam pretributis, quam futurae
regulam professa in persecutum. Pie postulat velut
tu effectum debet presequente comperti, ut & scire
Religione vigor suscitaretur tamen, & denuntiacione
priorum laudabiliter entescat. Ea propero ducitur in Deme-
nno filii, vestri pessimi Latonibus multatim regulam, quam
deliberatione prouida statuerint communiter appella-
fus, a felicis recordationis innocentio Papapacientis
re nostro vobis fratribus. S. Marci dudum rebus
ante Concilium Generale, & de mandato bisuteri,
Honore, & Gregorij Romanorum Pontificis predilec-
torum nostrorum in quibusdam ad petitionem vestra,
secundum quod vobis magis expedire videtur, con-
dam, & emendatam, quibusdam postmodum de eis
mandato exinde vobis petentibus denuncio. ad-
duo, & commutatis, vobis & omnibus regumque
professis confirmanus, & praesentis scripti provi-
nio communium, cuius renoremprecautionis lucis
notari fecimus, qui talu est.

Regula.

Quoniam saeunte Domino nos Priores, & con-
tine Ecclesiarum ordinis S. Matris de Mater in
Domino seruit, unique Regi d'positissima nobilitate,
tenebentes nobis sacerdotium Patrum unitas religio, i-
num pricipue necessarium est, ut omnibus nō sit in
vnu, & anima via in Domino. Et omnis maria habet
in domo dominis militantes, ut se periret matua-
mor ad illam vnam, quam Propheta in triumpho
domini postulat p̄fide: quod quicunque in p̄fide
facilius obirete, ad huncen deo, ut in glori-
tiose, adorante sacerdotum regulam, canentes psal-
morum descripta est, organis animatis a nobis, nullicae
successibiles secundum infirmatorem nostrum p̄petu-
um obseruantur. Sequuntur autem cagia ipsius
regule num. 32. Primum de silentio. Secundum de
proprietate aliquia non habenda. Tertium de
dispensatione ieiuniorum. Quartum de decessu
infirmorum. Quintum de ablinientis ciborum.
Sextum de numero pulmentorum. Septimum
de dormitione meridiana.

OCTAU Caput ei de vestimentis canonicoſi
ſcileſit: Sufficiunt culibus clericorum vix capa, et
vix cotta a liue, diu ſcapularia laue, duas tantes, vix jie-
pulare pellecum, fine una pelle, & vix pellecum, fine
Ruppa. Verum tamen in arbitrio ſit, pro supradictis
tunicis, fratribus polloides, i.e. una vix pelleca be-
neat, uſe equina, vel agmina, mediusque grau, item
duo flammes, poterit tamen Prior pro flamme
camisie de panno ſtupo crassis concedere, quinquevad.

CAPUT QVINQVA
re expedit. tunc dico se feruntur, duo caligae taneas, &
quatuor latae sed pedibus, quatuor fessuras, & duo
cibarios, & duo bacilli. & duo pectorali, vel
alios. Nonum Caput est de vestimentis Con-
seruacionis, scilicet: Casuari si predicta sufficiunt ve-
mentes, tamen, & horis non habeant, nisi pro
digno, ratiocinabili casu bona concedant, aliove
casu, regula tamen coram proposito per viam con-
sueta videtur. Decimum Caput est de quali-
tate vestimentorum: Omnia verba inde humana
est natura, & non artificia. De Grossitudine re-
fumorum numerus, nec intercedimus vestimenta
di paulina, longe contexta. Et. Undecimum
est de concedendis vestibus. Duodecimum de
tempore vestiti cottiis scilicet: Non hucat
in vestitu, per Capitala, & in Choro in duabus opere,
et neque circa aliaria exhibentur. Decimum
tertium de labore canonico. Decimum quar-
tum de labore Conseruacionis. Decimum quin-
quaginta personis non recipiendis in collegijs. De-
cimum sextum de forma seruanda in facienda
potestio, & ut exponatur Capitala Regule,
quodam dicitur, & dicatur Ecclie Regula, quoniam tem-
pore sua can seruare, ingredere, & non vix libet
dicitur de canonico aliis capitula. & precipit, ut
regula faciat, ac in meus coram fratribus
legatur.

X. In superdicto monasterio D. Marci au-
demica maborum Privilegiorum Innocē-
nii Historij III. Gregorij IX. Innocentij IV.
Alenstrij V. Gregorij X. & aliorum, quibus hic
de Mardi communius multis collegijs tu-
muli existunt, tum etiam canonistarum Man-
tua, Vicentia, Patauij, Venetij, Par-
isi, Regi, Cremona, & Mantua Bologna,
secciam Romandie fuerat propag-
& dilatata, ex quibus quae ad meam noti-
ficium docuerunt, haec erant.

Primum monasterium ipsum Diui Marci ap-
pal. Matruum anno 1154, inchoatum, & anno
1160, struendum, abolutum, vel saltuum in formâ
monasterij dictum, ut colligi potest ex quodâ
affirmatio concordia initia inter Abbatem S.
Iusticiam & presbiterum Albertum dicti mona-
sterij fundatorem regato anno 1201, inductione
sancti cluistri monasterij S. Andrei per Gra-
titudinem publicum notarium Mantuanum.

Secondum facti Viti in Suburbio S. Georgij,
quod habebat vacuuum aliud collegium canonis-
tarum istem orationis. Ibiud monasterium cum
duis canonicos sub Priori, & duas canonicas
dilectarunt, anno 1154. Pio II. Pontifice, ad
affianam illustrissime Dominum Barbaram Man-
tua Marchionis iubente, ex certis causis exactis
canonicis, & canonis, per nosque Lateranenses
iuris reformatum, qui nunc illud teneat.

Terzum S. Marie de Credato nuncupatum
in aliendis ciuitatis Mantua.

Quattuor S. Matthais foris portam dicte ciui-

ni expedit. item duo femoralia, duas caligas lanceas, & quatuor linea fibe pedibus quatuor scutifaces, & duo scutulares, & duobus fibis at e. & duo pilei laneti, vel tibetar. Nonum Caput est de vestimentis Conventorum, scilicet: Convenerit predicta sufficiant reverentia, & tamen non habeant, nisi pro aliquo rationabili causa bote concedantur aliquid a fratre. Singula tamen eorum pro bote par vobis conseruatim operantur. Decimum Caput est de qualitate vestimentorum: Omnia vero lana indumenta sanguinalia calent, & non tintat. De Grossitudine reverendissimi monasterii, nec interdicimus vestimenta leporina, & in quo contexto e. Undecimum est de concedendis vestibus. Duodecimum de ioco & tempore viendi cottis, scilicet: Non licet recessum, & in Capitulo, & in Choro in diuinis officijs, & in alijs circa ecclesia exhibendis. Decimum tertium de labore canonistariorum. Decimum quartum de labore Concerforum. Decimum quintum de personis non recipiendis in collegijs. Decimum sextum de forma seruanda in facienda preficatione: Sicut ut exponant Capitula Regula, quae fuerint debita, & dicatur eis Ecce Regula, quam reverendus si uero eam seruare, ingredere, si non uero, liberabitur. & Secundum alia capitula, & praeceptum, ut regula sedetur. melius mentis coram fratribus legatur.

LXXXI in supradicto monasterio D. Marci auctentia multorum Priorum legitorum Innocentij III. Honori III. Gregorij IX. Innocentij IV. Alexander IV. Gregorij X. & aliorum, quibus hunc D. Marci communis multis collegijs tunica canonistariorum, tun etiam canonistariorum Manerii, Veronae, Vincenti, Patauij, Venetij, Parma, Regii, Cremonae, & alijs Ciuitatibus Lombardie, ac etiam Romandiola fuerat propagata, & dilatata, ex quibus que ad meam notitiam ducuerant, hec erant.

Prima monasteriorum ipsum Diuini Marci a. apud Mantuanum anno 1194. inchoatum, & anno 1201. videtur absolutum, vel sicut in formâ monasterij te daicum, ut colligi potest ex quodâ instrumento concordante inter Abbatem S. Andreæ & presbyterum Albertum dicti monasterii fundatorem rogato anno 1201. indictione octava in clausorio monasterij S. Andreæ per Grandissimum publicum notarium Mantuanum.

Secundum sancti Viti in Suburbio S. Georgij, quod habebat uenitum aliud collegium canonistariorum eiusdem ordinis. Istud monasterium cum duis canonicois sub Priori, & duas canonicas est redactum anno 1459. Pio II. Pontifice, ad influentiam Illusterrimae Dominae Barbarae Mantuae Marchionissæ iubente, ex certis causis exactis canonice, & canonis, per nostros Lateranenses sunt reformatum, qui nunc illud tenent.

Tertium S. Marie de Credato nuncupatum in eadem ciuitate Mantua.

Quartum S. Matthiae foris portam dictæ ciuitatis concedere, quatenus

tatis Ceratorum appellatam.

Quintum S. Spiritus eiusdem ciuitatis, quod potius erat hospitium ad Generale Capitulum in eadem ciuitate congregandum aedificatum.

Sextum S. Leonardi in Monte Donico apud Veronam, quod canonicos defutatum, & multo ex alieno obpignoratum ad instantiâ Ciuitatis Veronensis sub Gregorio XII. anno 1407. per nostros fuit reformatum, & in Abbaciam erectum.

Septimum S. Spiritus in ciuitate Veronæ, cuius in literis Honorij III. Prioribus S. Marci, & S. Spiritus Veronæ, & quibusdam alijs dicti ordinis directi mentio habetur, date sunt literæ anno 1218. unde colligitur istud de primis dicti ordinis monasterijs extitisse.

Octauum S. Mariz Castri Icerini Diocesis Veronensis, quod in carundem literarum Honorij III. inuenitur notatum.

Nonum Domus Religionis ciuitatis Parmae, de qua in titulo carundem literarum Honorij III. similiter mentio habetur.

Decimum S. Perpetuae ciuitatis Fuentia, cuius ex eadem litera meminimus.

Undecimum S. Eusebii de Serratico Vicentia Diocesis, in eisdem literis memoratum.

Duodecimum S. Bartholomaei in ciuitatis Vicentia suburbio, quod cum esset defutatum, & commendatum, anno 1443. Eugenius III. nosfriis cocepit, quod postea in Abbaciam fuit erectum.

Decimum tertium S. Mariae de Panci Sacco Vicentia Diocesis, quod antea eidem Prioratu S. Bartholomei uenitum Eugenius IV. cum dicto Prioratu nosfriis tribuit, constat ex literis vnoniorum.

Decimum quartum de Neffo nuncupatum in Episcopatu Patauino, meminit Sylvester Maurolicus in dicta Congregatione D. Marci pagina triginta sexta.

Decimum quintum S. Anthonij castri Corneliani in Episcopatu Cenetenii, quod videtur habuisse coniunctum aliud collegium canonistariorum dicti ordinis, quod nosfrii congregationi est uenitum per Sixtum IV. anno 1479.

Decimum sextum S. Marci in ciuitate Regij Lepidi, quod tenuerunt canonici dicti ordinis visque ad annum circiter 1497. quo anno defuncto illius Priore, qui solus in dicto monasterio ex eodem ordine superfluebat, illud canonicis S. Salvatoris Bonomensis fuit uenitum, Predictus Prior pro recuperando monasterio Viti contra congregationem nosfriam item attenatus, ex Actis, que in Archivo Romano legi.

Decimum septimum S. Pelagii proprie Cremonam, cuius fuit Prior Marcus Hieronymus Vida, qui postea ad nostros transiens, tandem Albæ Episcopus obiit, Poeta inter Latinos cum primis clarus.

Decimum octavum, In ciuitate Venetiarum, cuius tamen titulu habere non potui, in qua etiâ

Rr 3 erat

erat collegium canonistarū dicti Ordinis, quod S. Maria de Virginibus dicebatur. Nec dubium alia plura dicti ordinis tam canonistarū, quam canonorum collegia extulisse, quorum nomina cum illis exciderunt.

V. **P**otro circa dictam congregationem animaduertendum, illam à nobis inter congregatiōnes Ordinis D. Augustini numeratam, nō quod eius canonici ab illorum institutione furentur sibi D. Augustini Regula, vel à canonici antiquis Augustiniānis, vel à D. Marco descendētibus primis institutis quia secundam institutiōnem antiquorum canonorum apostolicorum ille ordo in identitate habitus ex concessione Apostolica primus fuit fundatus: nam quod ab initio dicti canonici B. Augustini Regulam non haberent, patet ex modo profectiōne, & ex Regula, quam profitebantur, quæ non erat Regula B. Augustini, sed ab illis compilata, & per Sedem Apostolicam examinata, concordata, & approbata, & quod sufficit ad omnem dubitationem excludendam, hic ordo D. Marcii in literis A postolice ponitur diversus ab ordine D. Augustini ad cōve, non posset in eodem collegio, vel monasterio vnuſ ordo inſtitui, altero manente, sed ad inſtitutionem vnuſ, delliſtio, & extinctio alterius ordinis neceſſariō ſequebatur, vt conflat ex literis vnuſ Prioratus S. Viti Mantuani cum noſtra congregatione Lateranensi, in quibus hac inter alia leguntur: *Ordinem S. Marci in ipso Prioratu penitus, & omnino ſupprimimus, & extinguimus; in eoque deinceps perpetua futura temporibus ordinem canonistarum regularium ordinis S. Augustini bauimō diſta congregationis vigere debere decernimus. Que verba leguntur in alijs literis vnuſionum quorundam aliorum monasteriorum dicti Ordinis cum noſtra congregatione.*

VI. **A**duertendum fecundo dictos canonicos, licet ab initio Regulam D. Augustini non affumperint, illam tamen progreſſu temporis affumperit in quadam coram reformatione, que facta est ante annum Domini 1452, cuius reformationis sub Regula D. Augustini meminit Pius II. in quadam Breui conceſſo anno 1459. Ludo- nico Aldegato antea Prior Prioratus S. Viti, poſtea eodem anno tranſlated ad Prioratum S. Marci, ac exinde affumperit ad Episcopatum, qui tandem Mantua obiens in eadem Ecclesia S. Marci ſepulturam, & epitaphium accepit.

Aduertendum tertio falso omnino, quod Augustinus Mamphridus, Ioannes Baptista Signius, & Iosephus Mozzagruenus paſſim commiſſiuntur, dicti Ordinis canonicos ſcapulare ſuper vefcī linea ex illorum inſtitutione ferre conſeuiffiſſe, ſaltem loquendo de ſcapulari cius forma, cuius canonici S. Saluatoris Bononiensis nūc deferunt, ſive album, ſive nigrum: nam ſcapulare dictorum canonorum noſ erat haſtatum, ſed ad formam cappitiōrum, quæ antiquitas à cano-

nicis tum Regularibus, tum ſecularibus feretur, antequam illi cappas chorales ex priuilegio Apoſtolico ſumerent, & nūc etiam multi canonici ſeculares, & in quibdam Cionitans purochi, & Lucas noſtri canonici Frigidiani ſuper humeros deferunt, quidam lancea, quidam vērō pellicea, quæ olim ſuper ſcapulas ad illas regendas ferabantur, de quibus Benedictus XII. in generali canonorum reformatione cap. de Homelie, & forma habitus, & vefimentorum, & illud ſuſſi ſcapulare canonico dicti Ordinis noſtrani verba ipsa illorum Regule cap. 8. cum inveniuntur cuique canonico duo ſcapularia lancea, & unum ſcapularia pelliceum, & clarissimum Rituale, ſuſſi Ceremoniale dicti Ordinis, vbi rituum admittunt diſpolos canonicos tum ad habitum probationis, tum pofitionis praefribit, nam quod in Regula vocatur ſcapulare, in dicto Ceremoniale ſummae per cappucium nuncupatur, quod album efficitur. Habeo ego Regulam cum priuilegiis, & Rituale ex libro vetusſimo in pergamente, quod in monasterio S. Marci Mantua ſervatur, manu Notarij publici ſi deliter exemplata.

Q. **V**od vero predicti Autores addunt, ſcapulare fuſſi habitum antiquum, canonicos, quos D. Marcus Alexandria inſtituit, quod dicti canonici cum vñque ad annum 1516, decesserunt, ſuadentibus quatuor canonicos Lateranenos, quia illos deferuerunt, in almutiam communuerunt, voluntarie dictum est, & nec cum ventate, nec cum dictis auctioribus contentit, ſi defeculari canonicos Saluatoris orientium id inveniunt, nullus enim canonicos Regulam ante annum 1408. cuiusmodi ſcapulare decesserunt, multo minus antiquiores canonici, quos jdem auctori ſummi pofitum oblitus facerunt, tunc primus ſcapulare ſumpſificis politis almi uitis, cum canonici ſeculares ipsa almutias alium re volvuntur, i.e. Ioannem Baptifam. Signium lib. 1. cap. 9. & Mozzagruen lib. 1. fol. 6.

Tandem hac congregatione cum aliquo ſeu floruerit, & multos viros probitatem insignes habuiffet, paullatim deficiens, ob ea praecepsit, quod illius prelature clericis ſecularibus defiri, vel commendari cepiſſent, noſtra atque episcopatus fuit extincta: Monasterio D. Marci, quod totius Ordinis erat caput, monachis Camaldellibus per Sedem Apoſtolicam collato, & Abbatiali dignitate decorato.

Ex hoc ordine prodiit superiori ſeculo p̄clarus Poëta Virgilianus carminis imitator incomparabilis, qui primus ferè omnium Poëtrum vitam, mortem, & reſurrectionem, aliisque Scrutoris noſtri gela ex quatuor Evangelio collecta ſublimitate carminis Virgiliane mafiatia proxima felicissime cecinit, ut Siana Seſſis in ſua Bibliotheca ſcribit, qui illum inter Lateranenses cenſet, quod ex ordine D. Marci ad noſtrōs tranſierit obtento Prioratu S. Sylvestri

CAPVT QVINQVAGESIMVM.
mais Compartim in Diocesi Tūculana, qui
gustine ſua apoſtoli canonicis noſtra S. Marie de Pace.
ni canonico
cto ordi
rum ini
nullate
L. ris
& à lac
nuncu
Eremi
drum b
mitz A
XII. ten
Tem
1408. q
XII. per
transflui
Oce
fato au
quod n
tus ordi
ſent tu
in mor
rifex, ſi
clieſia ſ
forma
nicum
dictam
us habi
tix ſu
uifet.
ſtrabim
fol. 7. &
ri poter
M. d
fol. 11. 8
tur. Ver
XII. lit
conuen
reverſi
ſtificias p
Greg
rauſen
etatis, &
Saluatoris
modo per
ſi ſumus
non ceſſa
ni intu
ve ibi ad
m, & i
gratulet
ritualibus

sum secularibus similiis
chorales ex praecepto
nunc etiam multi in
dam Cuiuslibet populi
Frigidam imperio
lanam, quidam virtutem
apulas ad illas regadas
neditus XLI. in gen-
tione cap. de Hostie,
mentorum, & illud
dicit Ordo nos
Regul cap. 8. cum tra-
scularia latet, & n-
& claris Ritu, &
y, & di ritum admis-
ad habitum probato-
batur, nam quod in Regu-
lato C. C. monitum
atur, quod ab uniuersi-
tate cum prudenter &
fimo in pergant, quod
Maurus feratur, non
exemplata.

Auctores addunt, scilicet
iniquum casu, con-
adria influent, quod ob
annum 1516. datatum
nonius Lateranensis
in alium con-
sum est, & nec cum re-
bus confert, si deca-
liatiori summi inter-
monasticum Regulam
di scapularia sententia
canonici, quoque in
factetur, tunc prae-
dictis aliorum, cum cano-
nibus assumere volemus.
Signum lib. I. cap. 8.
fol. 6.

Legatio cum aliquip fera-
tis probitate inquit ha-
cens, ob eam praecep-
tare clericis secularibus,
cepsisse, postea am-
plius D. Marti, quo-
t, monachis Cana-
politicam collato, & de-
cidej superiori seculo pa-
ni carmine intente de-
nus ferre omnium Po-
retur, & refutacionem, ali-
quatu ex quatuor Evangel-
iarminis Virgiliane me-
mè cecinit, ut S. Paulus
scribit, qui illum sive Le-
git ex ordine D. Marci
mento Prioratu S. Sylla-

nafterij Illicetani S. Salvatoris antea eremiti Augustinianis habitum canonorum regularium sua apostolica autoritate tradiderit, ac illos ex Eremitis Augustinianis Regulares D. Augustini canonicos creaverit, & illorum demum extinto ordine eremitarum, monasterium canonorum instituerit, quæ in idem recidunt, ut opus nullatenus sit pro huiusmodi tumultuari.

Locus institutionis monasterium S. Salvatoris in agro Senensi ad tertium circiter lapidem ab Urbe distans, qui ab illicum multitudine, & a lacu propinquo Illicetum, & de Sylva lacus est nuncupatus. fertur in locus vetustum domicilium Eremitarum extitisse, quem forte ante Alexandrum IV Galichitiz colebant: postea vero Eremitæ Augustinianis illum usque ad Gregorium XII. tenuerunt.

Tempus institutionis fuit annus nostræ salutis 1408. anno priuilegium primum Gregorij XII. per quod Eremitas Illicetanos ad canonicos transiit, legitur emanatum.

Ocasio vero istius nouæ institutionis à praefato auctore duplex assertur: altera non vera, quod nimis tempore ipsius Gregorij XII. totus ordo canonicus esset collapsus, ita ut nulli es-
sint tunc canonici regulariter & conuentualiter in monasteriis degentes, voulsetque idem Pon-
tifex, si sublatu dico schismate pacem Dei Ec-
clesia rediceret, ipsum ordinem canonicum re-
formare; atque ob eam causam, scilicet ad cano-
nicum ordinem reparandum, & reformandum
di tam congregationem instituere voluerit, cu-
m habuit, nempe scapulare griseum, idem Pó-
tiff sub habitu pontificali ex voto ferre consue-
uisset, quam cauam falsam esse cap. 53. demon-
strabimus. Altera vera, quam idem aucto lib. 5.
fol. 7. & sequentibus prosequitur, & ibidem videtur
poterit, quam omittit, ne sim prolixior.

Modus vero, quo negotium ad finem per-
ductum est, ab auctore eodem lib.
fol. 11. & sequentibus in hunc modum subiungi-
tur. Ven. Pater Stephanus acceptis à Gregorio
XII. literis, quibus monasterium Illicetanum in
conuentum canonorum Regularium erigebatur,
& ipsi Eremitæ canonici creabantur, ad suos
reveritus seriem gloriorum exposuit, & literas Pó-
tificias publicauit, quarum hoc est exemplum:

*Gregorius episcopus seruus servorum Dei ad futu-
ram rei memoriam. Excitat nostrum mentem arcuus spe-
cialis, & affectus dilectionis, que domum Prioratus S.
Saluatoris de Sylva lacu ad Romanam Ecclesiam nullo
modo pertinetem Ordinis S. Augustini Senensis di-
cessum habentem prosecuti, & paterno prosequi studio
non cessamus, ut circa statum eius attente consideratio-
nis intuitum dirigentes, opem impendamus, & operam,
ut illa ad Dei laudem, & gloriam non solus in suis be-
nis, & iuriis consecetur, sed etiam presteris iugiter
graculentur euentibus & votis, fauente Domino in spi-
ritu albus, & temporibus successibus augeatur. Hinc*

KT * est,

II.